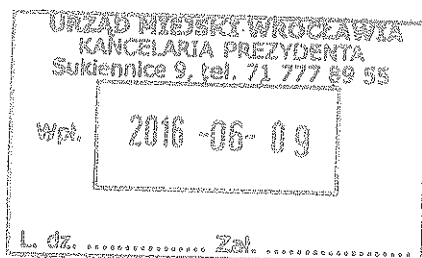
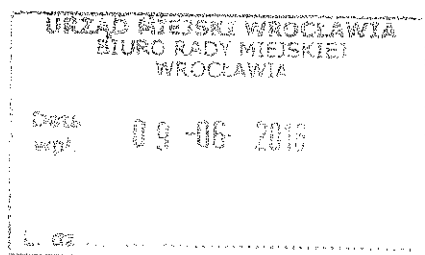

Robert Pińkowski
Radny Rady Miejskiej Wrocławia
e-mail: robert.pienkowski@rada.wroc.pl

109

Wrocław, 9 VI 2016 r.

Pan dr Rafał Dutkiewicz
Prezydent Wrocławia

„PIÓRA MA WIELU - SKRZYDŁA NIELICZNE”: Interpelacja w sprawie planowanej likwidacji grobów polskich żołnierzy walczących w czasie II wojny światowej i po jej zakończeniu z okupantem niemieckim i sowieckim znajdujących się na wrocławskich cmentarzach komunalnych

Szanowny Panie Prezydencie!

6 czerwca 2016 r. uzyskałem informację, że na Cmentarzu Osobowickim we Wrocławiu pojawiła się przy grobie śp. **mjr Alfonsa Jabłońskiego** informacja Zarządu Cmentarzy Komunalnych iż „**grób przeznaczony do likwidacji z powodu wygaśnięcia uprawnień**”. 7 czerwca 2016 r. znalazłem mogiłę mjr Jabłońskiego na polu 91S. Na płaskiej granitowej płycie czytamy:

Ś. † P.
MJR ALFONS JABŁOŃSKI
„INŻYNIER” „RADCA”
19. III.1899 – 9. X. 1946
ZM. W WIEZIENIU –
ŻOŁNIERZ WRZEŚNIA
I POLSKI PODZIEMNEJ

ORGANIZATOR SZKOLENIA WOJSK SZARYCH
SZEREGÓW. SZEFE SZTABU OBSZARU
AK LWÓW. Z-CA PREZESA DOLNOŚLĄSKIEGO WIN

Na stronie internetowej www.rokzołnierzywyklych.pl oraz z Serwisu Polska Podziemna (www.dws-xip.pl) dowiadujemy się więcej o życiorysie mjr Alfonsa Jabłońskiego. Stąd m.in. wiemy (skrót RP), że:

Alfons Jabłoński ps. „Alf”, „Radca” 9 II 1919 r. ochotnik do Wojska Polskiego. Oficer zawodowy Wojska Polskiego. W 1939 r. w baonie fortecznym KOP „Sarny” nad granicą z ZSRS. Od lutego 1940 r. w Związku Walki Zbrojnej w Warszawie. W 1941 r. instruktor wyszkolenia wojskowego Szarych Szeregów. Od 1943 r. dowodził Inspektoratem Zachodnim Gródek Jagielloński; We wrześniu 1943 został szefem Wydziału operacyjnego Komendy Okręgu Lwów AK. Od lipca 1944 szef sztabu Okręgu Lwów „Nie”. Od stycznia 1946 kierownik Wydziału Organizacyjnego Okręgu Jelenia Góra „Zachód” Zrzeszenia Wolność i Niezawisłość. Był też p.o. zastępcy kierownika Okręgu ppłk. Bolesława Tomaszewskiego. 20 V 1946 r. został p.o. kierownikiem Okręgu. Wydawał okręgowy biuletyn „Wolność”. Nawiązał ścisłe kontakty z ppłk. Anatolem Sawickim „Cybulskim”, komendantem eksterytorialnego Okręgu Lwowskiego AK-WiN. Utrzymywał kontakt z ppłk. Łukaszem Cieplińskim (Prezesem IV Zarządu WiN), z którym spotykał się w Krakowie. W dniu 9 czerwca 1946 r., został aresztowany w Jeleniej Górze przez funkcjonariuszy tamtejszego Urzędu Bezpieczeństwa. W trakcie podjętej ucieczki został ranny i ujęty. Później przewieziony do lochów WUBP we Wrocławiu. Ciężko chory przewieziony do szpitala więziennego przy ul. Kleczkowskiej we Wrocławiu, gdzie zmarł w dniu 9 października 1946 r., pod nazwiskiem Pawluk. Nie został rozszyfrowany przez UB. Pochowany na Cmentarzu Osobowickim, następnie w nocy ekshumowany przez kolegów i pochowany pod nazwiskiem Stanisław Urban. Dopiero w 1988 r., umieszczono na jego grobie prawdziwe nazwisko. Odznaczony Krzyżem Zasługi.

Warto dodać, że na grobie mjr Alfonsa Jabłońskiego znajdują się pamiątkowe proporczyki pozostawione przez **Związek Harcerstwa Polskiego Poczta Harcerska Wrocław „Szaniec”**, a więc młodzież dostrzegła i doceniła dokonania Alfonsa Jabłońskiego. Liczę, że harcerzom będzie dane kontynuować misję opieki nad grobem mjr Alfonsa Jabłońskiego i innych polskich patriotów.

Pełną treść informacji Zarządu Cmentarzy Komunalnych przytaczam poniżej:

„UWAGA:

GRÓB PRZEZNACZONY DO LIKWIDACJI Z POWODU WYGAŚNIĘCIA UPRAWNIENÍ (upłynął termin ważności wniesionej opłaty za miejsce grzebalne) (art. 7 ustawy z dnia 31 stycznia 1959 r. o cmentarzach i chowaniu zmarłych (t.j. D.U. z 2000 r. Nr 23 poz. 295 ze zm.)

ZARZĄD CMENARZY KOMUNALNYCH WE WROCLAWIU”

Wizja lokalna pozwoliła mi dostrzec szerszy rozmiar zjawiska. Na samym Cmentarzu Osobowickim przeznaczono do likwidacji dziesiątki, a może setki mogił. Podczas poszukiwania mogiły mjr Alfonsa Jabłońskiego (nie było to łatwe, gdyż była zasłonięta wysoką trawą) natknąłem się przypadkowo na tym samym polu 91S na kolejną mogiłę przeznaczoną do likwidacji, w której spoczywa żołnierz Armii Krajowej, uczestnik Powstania Warszawskiego **Jan Fejge** (1925-1986).

Pełna treść napisu widniejąca na nagrobku:

**MGR JAN FEJGE
1925-1986
POWSTANIEC WARSZAWSKI
ŻOŁNIERZ BAT. „WIGRY”
PIÓRA MA WIELU
SKRZYDŁA NIELICZNI**

Na stronie internetowej Muzeum Powstania Warszawskiego znajdują się informacje dotyczące Jana Fejge (http://www.1944.pl/historia/powstancze-biogramy/Jan_Fejge), które w formie biogramu przytaczam poniżej:

Jan Fejge, pseudonim "Szary", ur. 14 maja 1925 r. w Radzyminie, zmarł 14 marca 1986 r. Pochowany 20 marca 1986 r. na Cmentarzu Osobowickim we Wrocławiu (pole 91S). Jan Fejge był żołnierzem Armii Krajowej - Grupa "Północ" - zgrupowanie "Róg" - batalion "Wigry" - 2. kompania "Czesław". Posiadał stopień wojskowy „starszego strzelca”. St. strz. Jan Fejge brał udział w Powstaniu Warszawskim. Udokumentowana jest jego obecność w trakcie Powstania w rejonie: Stare Miasto - kanały - Śródmieście. Po Powstaniu Warszawskim trafił do niewoli niemieckiej.

Panie Prezydencie!

W związku z powyższym:

1. Bardzo proszę o niezwłoczną interwencję i powstrzymanie planowanej likwidacji wszystkich grobów na Cmentarzu Osobowickim oraz na pozostałych cmentarzach komunalnych.
2. Proszę o informację ile grobów polskich żołnierzy walczących z okupantami niemieckim i sowieckim podczas II wojny światowej i w okresie powojennym do 1963 r. znajduje się na wrocławskich cmentarzach komunalnych (uwzględniając żołnierzy wyklętych)?
3. Proszę o sporządzenie pełnego rejestru wszystkich grobów, w których pochowani są polscy żołnierze i objęcie ich stosowną ochroną.
4. Apeluję o powołanie komisji złożonej z historyków, instytucji, miłośników historii i środowisk patriotycznych (m.in. Instytut Pamięci Narodowej, Światowy Związek Żołnierzy Armii Krajowej, Stowarzyszenie Odra-Niemen i inne), która dokonałaby weryfikacji pochówków zaplanowanych do likwidacji pod kątem, czy w grobach przeznaczonych do likwidacji nie spoczywają polscy żołnierze z okresu II wojny światowej i walczący z komunizmem w okresie powojennym. Nie chodzi tylko o pochówki dokonywane w okresie 1939-1963, ale i później jeśli zmarli nawet z przyczyn naturalnych po 1963 r. Uważam, że groby wszystkich osób walczących o wolną Polskę powinny być zachowane i pielęgnowane.

5. Apeluję o podjęcie decyzji, aby na terenie Cmentarza Osobowickiego utworzyć osobną kwaterę, w której chowanoby odchodzących współcześnie na wieczną wartę już stosunkowo nielicznych polskich żołnierzy okresu II wojny światowej i okresu powojennego, w tym Armii Krajowej i żołnierzy wyklętych. Do rozważenia mogłaby być osobna kwatera zmarłych we Wrocławiu (i ewentualnie w okolicy) żołnierzy Powstania Warszawskiego. W kwaterze tej powinni znaleźć stopniowo swe miejsce również żołnierze, którzy zostali pochowani dawniej tak by dostęp do grobów był łatwiejszy i opieka nad grobami była bardziej dogodna (należałoby dokonać ekshumacji, gdyż ich mogiły znajdują się w wielu miejscach cmentarza). Wzorem niech będzie kwatera C-13 Cmentarza Wojskowego na Powązkach, gdzie w okresie międzywojennym ulokowano groby poległych uczestników Powstania Styczniowego i nadal wtedy chowano umierających ostatnich weteranów z 1863 roku. Żołnierze Ci powinni zostać w sposób szczególny uhonorowani.

Pamiętkowe krzyże i napisy na pomnikach będą upamiętniały heroizm żołnierzy, promowały postawy patriotyczne i obywatelskie. Osobna kwatera ułatwi oddawanie czci osobom, które walczyły i przelewały swoją krew za Ojczyznę.

Moim zdaniem warta rozważenia jest również osobna kwatera Polaków zesłanych i deportowanych w XX w. na Syberię i do innych części Związku Sowieckiego (tym którym udało się wrócić, a zmarli we Wrocławiu). Byłaby to forma oddania czci zmarłym współcześnie Sybirakom, ale przede wszystkim tysiącom tych, którzy nie posiadają swych mogił na niehumanitarnej ziemi.

Proszę objąć mogiły mjr Alfonsa Jabłońskiego oraz Jana Fejge ochroną. Groby Polaków, którzy „mieli skrzydła”, w czasie gdy wielu miało tylko „pióra” należy zachować dla przyszłych pokoleń. Poza tym mogiły takie jak mjr Alfonsa Jabłońskiego i Jana Fejge są pomostem pomiędzy czasami, które minęły, ale muszą pozostać w naszej pamięci a czasami współczesnymi. Zwłaszcza młode pokolenie Polek i Polaków powinno mieć szansę na kultywowanie pamięci bohaterów wojny obronnej Polski w 1939, Polskiego Państwa Podziemnego, Powstania Warszawskiego i walczących z sowieckim okupantem od stycznia 1944 r. na Kresach. Polscy bohaterowie zasłużyli sobie na posiadanie własnego grobu, na świeczkę i modlitwę.

Proszę o podjęcie działań w kierunku stworzenia stosownego systemu ochrony grobów żołnierzy, zwłaszcza tych pozostawionych bez opieki rodzin.

Liczę na Pańską osobistą interwencję i podjęcie działań, które w przyszłości zapobiegą takim sytuacjom jak opisane w interpelacji. Żołnierze narażali swoje życie byśmy żyli w wolnej Polsce. Okazuje się, że wolna Polska jest skłonna bezrefleksyjnie likwidować groby swych obrońców, gdyż „upłynął termin ważności wniesionej opłaty za miejsce grzebalne”. Zmarli żołnierze nie są już w stanie sami walczyć swoją pamięć, ale my im jesteśmy to winni.

Z wyrazami szacunku

Robert Piętkowski
Radny Rady Miejskiej Wrocławia

Do wiadomości:

1. Światowy Związek Żołnierzy Armii Krajowej
2. Dyrektor Muzeum Powstania Warszawskiego
3. Rada Ochrony Pamięci Walk i Męczeństwa
4. Instytut Pamięi Narodowej
5. Zarząd Regionu Dolny Śląsk NSZZ „Solidarność”
6. Wojewoda Dolnośląski
7. Komisja Kultury i Nauki Rady Miejskiej Wrocławia
8. Związek Harcerstwa Polskiego
9. Związek Harcerstwa Rzeczypospolitej
10. Stowarzyszenie Odra-Niemen
11. Związek Sybiraków – Oddział Wrocław
12. Media